

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΜΑΙΟΣ, 1838.]

[ΑΡΙΘ. 17.]

ΟΙ ΘΥΓΓΟΙ, ΗΤΟΙ ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩ- ΠΟΚΤΟΝΟΙ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ.

Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε σελ. 33, καὶ 53.

ΝΕΟΝ καὶ παράξενον εἶναι καθ' ὅλα τὸ σύστημα τοῦ Θυγγισμοῦ. Οἱ ἐξ επαγγέλματος οὗτοι φονεῖς δὲν εἶναι γενικῶς δύστροποι καὶ κακοήθεις· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, φυλάσσουν ἀκριβῶς τὰ διάφορα οἰκιακὰ χρέη, ζητοῦν φιλοτίμως τὴν ὑπόληψιν τῶν γειτόνων αὐτῶν, καὶ ἀδιαλείπτως προσπαθοῦν νὰ ἐκλύσωσι τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τὴν εὐνοίαν. Εἰς βραχυλογία, οἱ προὔχοντες τῶν ἀδελφοτήτων τούτων φαίνονται εἰς τοὺς ὅσοι δὲν τοὺς γνωρίζουν ὡς ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς πλέον ἐρασίμους, πλέον ἀξιοσεβάστους, ἢ πλέον εἰδήμονας ἐκ τῶν κατωτέρων, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν μέσων καὶ ἀνωτέρων κλάσεων τῆς Ἰνδίας. Πολλάκις οἱ πλέον πεπωρωμένοι Θύγγοι ἀξιόγονται τῆς ὑπολήψεως ἐντίμων Εὐρωπαϊῶν, διὰ τῆς χρηστῆς αὐτῶν διαγωγῆς καὶ τῆς πραεῖας κοσμιότητος τοῦ τρόπου των.

“Ὁ Βίμης,” λέγει ἀξιωματικὸς Ἄγγλος, “εἶναι γλυκὺς, σεβάσιμος ἄνθρωπος, παντάπασιν ἀνόμιος κακοῦργος. Καὶ πρὸς ὀλόκληρον δὲ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Λαέκου ἔλαβεν ἰδιαιτέραν τιὰ κλίσην· δὲν στοχάζομαι νὰ ὑπάρχη ἐκ φύσεως μεταξὺ αὐτῶν κακία ὀποιαδήποτε. Κατάκειρδα ἤθελε πικρανθῆν ὁ δυστυχὴς Λαέκος, ἂν κατεδικάζετο τις ἐκ τῶν ἀδελφῶν του. Ὅτε εἰδοποιήθη περὶ τῆς φυλακώσεως αὐτῶν, ἐπανελάβε με πολὺ αἰσθημα Ἰνδικὸς τινὰς στίχους, σημαίνοντας τὰ ἐξῆς.—“Ἦμιν ποτὲ μαργαρίτης, κατοικῶν εὐχαρίστως τὰ βᾶθη τοῦ ὠκεανῆ. Παρεδόθη, —ἐλπίζων νὰ εὕρω ἀνάπαισιν ἡδονικὴν εἰς τὸν κόλπον ὠραίας τινὸς νεάνιδος· ἀλλὰ φεῦ! μ' ἐτρόπησαν, διεπέρασαν κλωστήν ἀπὸ τὸ σῶμά μου, καὶ μ' ἀφῆκαν ἀδιαλείπτως νὰ ταλαιπωρῶμαι, κρημάμενος ὡς καλλῶπισμα εἰς τὴν ῥίνα τῆς.” Ἄλλος τις ἀξιωματικὸς, ὁμιλῶν περὶ ἄλλου Θύγγου, λέγει, ‘Δὲν ἴδα ποτὲ πρόσωπον εὐμενεστέρων παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Φαίνεται ὅτι ἤθελε προτιμότερον θανατώσιν ἑαυτὸν παρ' ἄλλον ὀποιοῦνδήποτε.’ Καὶ τρίτος δὲ ἀξιωματικὸς, ὁμιλῶν περὶ ἄλλου τινὸς, λέγει, ‘Ὁ Θύγγος οὗτος με φαίνεται εἰς

β'. 5

τῶν καλῆτέρων ἀνθρώπων, ἀξιόπιστος πάντοτε, ἐκτὸς ὀπόταν εὕρισκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὀδοιπόρου με χρήματα, ὑπὸ αἰσίων οἰωνῶν εἰς θάνατον καταδικασμένος.’

Συμφέρει βέβαια, ἢ, νὰ εἶπω καλῆτερα, ὑπάρχει ἀνάγκη πᾶσα, νὰ φέρεται ὁ Θύγγος με τὸν τρόπον εὐμενῆ καὶ εὐπροσηγόρον, τόσον διὰ νὰ δειλάξῃ ὀδοιπόρους, ὅσον διὰ νὰ ἐκλύῃ ὑπερασπιστάς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ προκείμενον. Εἰς τὴν Εὐρώπην σπανίως ἔχουν πρόσωπον κἂν εὐμενῆ οἱ πεπωρωμένοι κακοῦργοι· ἐὰν δὲ λεπτομερῶς ἐξετάσωμεν τὰ τοῦ οἰκιακοῦ βίου των, παρατηροῦμεν ἴχνη ἐναργέστατα τῆς θηριώδους αὐτῶν ἐνασχολήσεως. Οἱ τοιοῦτοι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν φημιζονται ὡς καλοὶ σύζυγοι, καλοὶ πατέρες, ἢ καλοὶ γείτονες· οὐδ' ἀπέχουν σχεδὸν πάντοτε, ὡς οἱ Θύγγοι, ἀπὸ σκληρότητας περιττάς, ἢ ἀπὸ πᾶσαν βλάβην νοητικὴν ἢ σωματικὴν, ἐκτὸς τῆς ἀναγκαίας διὰ νὰ στερωθῶν ἀπὸ ζῶν τὰ σφάγια των. Ποτὲ Θύγγος δὲν ὕβρισην, εἴτε διὰ λόγον εἴτε δι' ἔργον, γυναῖκα, τὴν ὀποίαν ἐμελλε νὰ φονεύσῃ· ποτὲ Θύγγοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ θανατώσωσι γυναῖκα, με τὴν ὀποίαν ὑπωπτεύοντο ὅτι κἀνεὶς ἀπὸ μεταξὺ αὐτῶν εἶχε λάβειν τιὰ σχέσιν. Πόθεν λοιπὸν ἡ διαφορὰ αὕτη; Τινὲς τῶν ἄλλων ἔχασε τὸ ἔγκλημα τοῦ φόνου τὴν ἀποθηριόνοισαν αὐτῆ ἐπιφόρῃν ὡς πρὸς τοὺς Θύγγους; Οὕτω πως ἐξηγεῖται τὸ καινὸν τοῦτο φαινόμενον. Ἡ συνειδήσις δὲν ἐλέγχει ποτὲ κἀνεὶα διὰ πράξεις, τὰς ὀποίας αὐτὸς δὲν στοχάζεται πονηράς. Οἱ Θύγγοι δὲν σκληρύνονται ὑπὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας, διότι δὲν νομίζουσιν αὕτην ἀνθρωποκτονίαν, ὅταν γίνεται κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Θυγγισμοῦ. Ὡς δὲν συναισθάνονται ὅτι κακοποιοῦν οἱ ὑπὲρ πατρίδος μαχόμενοι στρατιῶται, οὕτω καὶ οἱ Θύγγοι. Ἀμφότεροι πιστεύουσιν ἀδιστάκτως, ὅτι εἰς τὸν γενικὸν νόμον τὸν ὑπὲρ διαφυλάξεως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἐγίνεν ἐξαιρέσις πρὸς χάριν ἑαυτῶν· ἢ, διὰ τοῦτο, ἀμφότεροι εἶναι πληροφορημένοι, ὅτι θανατόνοντες τοὺς ὁμοειδῆς αὐτῶν δὲν πράττουσιν ἄλλο τι παρὰ τὸ χρέος των.

Ἄλλὰ μολονὶ τῆ ψευδοθηριονικῆ ἰμπορεῖ νὰ κατασιγάσῃ τὴν συνειδήσιν, εἶναι ὁμοῦς ἀδίνα-

τον να κάμη τις διαμιάς την ανθρωπίνην φύσιν να θεωρηῖ ἀδιαφόρως ανθρωπίνην κακοπάθειαν. Τὰ τέκνα μανθάνουν βαθμηδόν τὰ μαιφύονα ἔργα τοῦ Θυγγισμοῦ· καὶ ἀπαιτεῖται δὲ μερίστη ἐπιμέλεια μὴ παρερευθεῶσιν ἕξαφνα εἰς σιγηρὰς πραγματικῶν φόνου, καὶ λάβωσιν ἐπικίνδυνον τινὰ φοίκτην.

‘Εἰς τὴν πρώτην ἐκστρατείαν,’ λέγει Θύγγος τις, ‘τὰ παῖδια οὔτε βλέπουν, οὔτε ἀκούουν τι περὶ φόνου. Ἄν γνωρίζουν τὴν τέχνην μας.— λαμβάνουν χαρίσματα, ἐκ τοῦ μεριδίου αὐτῶν ἀγοραζόμενα, καὶ, καθήμενα πάντα ἐπὶ πωλαρίων, ὑπερευχαριστοῦνται μὲ τὴν ἀστατον ζωὴν μας. Πρὸ τοῦ τέλους τῆς ὁδοιπορίας καταλαμβάνουν ὅτι ληστεύομεν. Εἰς τὴν ἀκόλουθον ἐκστρατείαν λαμβάνουν ὑποψίας ὅτι καὶ φονεύομεν, τινὰ δὲ ἀκόμη καὶ τὸ γνωρίζουν· καὶ εἰς τὴν τρίτην ἐκστρατείαν τὰ βλέπουν ὅλα.’

‘Οἱ ἔχουν μέγα δίκαιον οἱ Θύγγοι νὰ μὴν ἐκθέτωσιν αἰφνιδίως εἰς παῖδας τῆς φοικώδους ταύτης τέχνης τὰ μυστήρια, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπομένων.— Πρὸ δώδεκα περίπου χρόνων,’ ὡμολόγησε Θύγγος τις, ‘ὁ ἐξάδελφός μου Ἀμὴν ἐπῆρεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, κατὰ πρώτην φοράν, μειράκιόν τι δεκατετραετὲς, συγγενὲς μας. Ἐκάθισε δὲ αὐτὸ ἐπὶ ὠραίου πωλαρίου, καὶ τὸ παρέδωκεν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ θετοῦ αὐτοῦ υἱοῦ Ὑρσοῦκα. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐξεκινήσαμεν πρὶν φέγξῃ μετὰ πέντε ὁδοιπόρων, τοὺς ὁποίους ἐσκοπεύαμεν νὰ θανατώσωμεν· ἐδιωρίσθη λοιπὸν ὁ Ὑρσοῦκας νὰ πιάσῃ τὸν χαλινόν, καὶ νὰ κρατῇ τὸ παιδίον εἰς τὰ ὀπισθεν, ἔξω ὁράσεως καὶ ἀκοῆς. Ἄλλ’ ὁ παῖς ἐτρόμαξε, ἔ, ἀνυπόμονος, ἔφυγεν ἀπὸ τὸν Ὑρσοῦκαν, καὶ μᾶς ἐπρόφθασε τὴν στιγμήν, ὁπότεν ἐδόθη τὸ σημεῖον διὰ τὸν φόνον. Ἦκουσε τὰς κραυγὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἴδεν αὐτοὺς ὄλους πνιγομένους. Ἦρχισε νὰ τρέμῃ, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ πωλαρίου· αἰδέσως ἔγινεν ὁ δυσυχὴς παράφρων, ἔ, ὅτε τις τὸν ἤγγιζεν ἢ τὸν ὠμίλει, ἐλαλοῦσε περὶ τῶν φόνων, ἐκραύγαζεν ἀπαράλλακτα ὡς παιδίον παρομιλοῦν εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ ἔτρεψε σφοδρῶς. Ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν· ἀφοῦ λοιπὸν ἐθάψαμεν τὰ σώματα, ὁ Ἀμὴν καὶ ἐγὼ, καὶ ὀλίγοι τινὲς ἄλλοι, ἐκαθίσσαμεν πλησίον του, ἐνῷ τὸ τάγμα ἐπροχωροῦσε· τὸν ἠγαπούσαμεν παραπολὺ, κ’ ἐκάμαμεν πάντα τρόπον νὰ καθησυχάσωμεν αὐτόν· ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις του, ἔ, ἀπέθανε πρὶν νυκτώσῃ.’

Συμβαίνει κάποτε νὰ μαλάσσωνται ἔ, αὐτοὶ οἱ πολυπειρότεροι καὶ σκληρότεροι Θύγγοι.— αἱ τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως ἐράσμαι διαθέσεις διασποῦν, εἰς εὐτυχεῖς τινὰς περιστάσεις, τοὺς

ὑπὸ σφαλεροῦ συστήματος ἐπιβεβλημένους εἰς αὐτὰς χαλινές. Ἴδου ἐν παράδειγμα.— ‘Ἀπ’ ἀνθρώποι!’ εἶπέ τις πρὸς ἓνα Θύγγον, ‘νὰ φονεύετε ὄχι μόνον ἀσχήμους καὶ γηραλέους, ἀλλὰ καὶ ὠραίας θελκτικὰς νεάνιδας!’— ‘Ὁχι πάντοτε,’ ἀπεκρίθη· ‘πρὸ δεκατριῶν χρόνων, ἀπηντήσαμεν κόρην τινὰ, τὴν ὁποίαν ἐσκοπεύαμεν νὰ θανατώσωμεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ὀπαδοὺς της· ἀλλὰ τὴν εὐρήκαμεν ὠραιότατην, καὶ ἀφοῦ εἴχαμεν αὐτὴν ἔ, τὴν συνοδίαν της τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, καὶ ἐνῷ μάλιστα ἤξείραμεν ὅτι ἐκράτην ἀδαμαντικὰ καὶ ἄλλα χρῆματα, τὴν ἀφήκαμεν νὰ φύγῃ μετὰ τῶν ὀπαδῶν της· εἴχαμεν ὁμιλήσειν μαζὴ της, καὶ τὴν ἠγαπήσαμεν, διότι ἀληθῶς ἦτον ὠραιότατη.’

Τὴν γενικὴν αὐτῶν ἀδιαφορίαν πρὸς τῶν θυσιαζομένων τοὺς πόνους ἀποδίδουν οἱ Θύγγοι εἰς παράδοξον τινὰ αἰτίαν.— ‘Ὅλοι συλλυπούμεθα κάποτε,’ εἶπε Θύγγος τις· ‘ἀλλὰ τὸ ζάχαρον τῆς Τυπονείου θυσίας μεταβάλλει τὴν φύσιν μας. Ἦθελε μεταβάλλει τὴν φύσιν ἐνὸς ἵππου. Ἄς γευθῇ τις μίαν φοράν τὸ ζάχαρον ἐκεῖνο, καὶ θέλει γένειν Θύγγος, ἀκόμη καὶ ἂν γνωρίξῃ πᾶσαν τέχνην, καὶ ἂν ἔχῃ τὸν πλοῦτον ὄλης τῆς γῆς. Τροφή δὲν μ’ ἔλειψε ποτέ· ἢ τῆς μητρὸς μου οἰκογένεια ἦτο βαθύπλοτος, οἱ συγγενεῖς αὐτῆς κατεῖχαν ὑψηλὰς θέσεις. Αὐτὸς ἐγὼ ἔλαβα σημαντικὰ ὑπουργήματα, καὶ προσέτι ἔχαιρα τσοαύτην ὑπόληψιν, ὥστε ἤθελα ἐξάπαντος προβιβασθῆν ἔτι μᾶλλον· μὲ ὅλα ταῦτα, δὲν εἶχα ποτὲ κάμειαν εὐχαρίστησιν, ὅταν ἔλειπα ἀπὸ τοὺς συναδελφοὺς μου, καὶ ἠγαγκάσθην νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν Θυγγισμόν. Ὁ πατήρ μου μ’ ἔκαμε νὰ γευθῶ τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο ζάχαρον, ἐνῷ ἤμην ἀκόμη παιδάριον· ὥστε, καὶ χίλια ἔτη ἂν εἶχα νὰ ζήσω, ἤθελεν εἶσθαι πάντῃ ἀδύνατον ν’ ἀκολουθήσω ἄλλην τινὰ τέχνην.’

Ἀναμφιβόλως οἱ Θύγγοι λαμβάνουν ἰσχυροτάτην κλίσιν πρὸς τὸ βδελυρὸν αὐτῶν ἔργον· σπανίως τὸ ἐγκαταλείπουν. Ὅσοι, μόλις ἀποφυγόντες τὴν δικαίαν ἐκδίκησιν τοῦ νόμου, ἀπολύονται τῆς φυλακῆς μετ’ ἐγγυήσεως, ἐπιστρέφουν σχεδὸν πάντοτε εἰς τὸ παλαιὸν αὐτῶν ἐνασχόλημα· καὶ ὅσοι, γηραλέοι πλέον καὶ φιλάσθενοι, δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐνεργῶσι τὰ κυριώτερα τῆς φοικῆς ταύτης ἀδελφότητος καθήκοντα, ἐξακολουθοῦν ὁμοῦ νὰ βοηθῶσι, φυλάσσοντες, κατασκοπεύοντες, καὶ μαγειρεύοντες διὰ τοὺς νεωτέρους συναδελφοὺς των. Ἄλλ’ ἡ ἀγάπη αὐτῆ τοῦ Θυγγισμοῦ ἐξηγεῖται, καὶ χωρὶς ν’ ἀποδοθῇ θαυματουργός τις δύναμις εἰς τὸ ἔργον ζάχαρον. Τὸ ἐπάγγελμα, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν γνώμην, εἶναι καὶ τίμιον καὶ ἅγιον· συν-

ήθεια πολυχρόνιος τὸ καθιστῆναι φυσικόν· καὶ τὸ ἐπικερδῆς αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐκ διαλειμμάτων εὐκαιρία καὶ ἀνεσις τὴν ὁποίαν χορηγεῖ, εἶναι ἰσχυρότατα συστατικά. Ἀνθρώποι μαθημένοι εἰς ζῶν ὀνηρίας ἐνταυτῇ καὶ ἀρπαγῆς δυσκόλως εὐχαριστοῦνται μὲ τακτικὰς καὶ γιλιούχας ἕξεις.

Ὁ Θυγγισμὸς ἐγινε διάκρυφιστότητα. Καλῶς ἐνθυμούμενοι ὅτι οἱ νεκροὶ δὲν ὁμιλοῦν, οὐδέποτε ληστεύουν χωρὶς πρῶτον νὰ φονεύσωσιν. Οὐδέποτε χύνουν αἷμα. Συνομιλοῦντες περὶ ὑποθέσεων τοῦ ἰδίου των ἐπαγγέλματος, μεταχειρίζονται διάλεκτον τινὰ εἰς αὐτοὺς μόνον καταληπτῆρ. Οὐδέποτε θυσιάζουν τὰ σφάγια των, πρὶν ἐπιτύχωσιν ἀκίνδυνον εὐκαιρίαν· καὶ τούτου χάριν δὲν ὀκνοῦν νὰ υπάγωσιν ἑκατοντάδας μιλίων. Ὑπάρχουν προσέτι εἰς τὴν Ἰνδιάν περιστάσεις ἰδιαίτεραι, εὐκολύνουσαι τὴν ἀσκήσιν τῆς ἀνθρωποκτόνου ταύτης τέχνης. Ἐκ τούτων παρατρέχοντες τὰς ἐπιπολαίους, ἀναφέρομεν μίαν μόνην ῥιζικὴν, χωρὶς τὴν ὁποίαν τὸ σύστημα οὐδέποτε ἤθελε προοδεύειν, — ἦγουν ὅτι ἐκ μέρους τῆς δημοσίου ὑπολήψεως οἱ Θύγγοι δὲν ἔχουν τίποτε νὰ φοβῶνται. Ἀντί καταφρονήσεως καὶ βδελυγμοῦ, ἀπολαμβάνων γενικῶς εὐνοίαν καὶ ἀγάπην, ἐξ αἰτίας τοῦ ἐλκυστικῆς τρόπου των καὶ τῆς γενναιοῦτος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐξοδεύουν τὰ χρήματά των. Αἱ ἐντόπιοι κυβερνήσεις, ἀντὶ νὰ τοὺς ἐκρίζωσωσι, τοὺς ἀνεγνώριζαν ὡς ἐπάγγελμα τακτικόν, τοὺς ὑπερασπίζοντο, καὶ συνήθουζαν ἀπ' αὐτοὺς προσδιωρισμένον φόρον! Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα, τὸ ὁποῖον γεννᾷ εἰς τοὺς Θύγγους τὴν πίστιν ὅτι πράττειν ἔργον ἐπαινετὸν θανατόνους ὀδοιπόρους, παρακινεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς Ἰνδοὺς νὰ θεωρῶσιν αὐτοὺς χωρὶς φρίκην. Τοὺς στοχάζονται μόνον ὡς ἀνθρώπους ἐκκληροῦντας τὸ χρέος αὐτῶν εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔταξεν ὁ Θεὸς βιωτικὴν κατάστασιν. Ὅλοι οἱ Ἰνδοὶ, ὡς καὶ οἱ Θύγγοι, πιστεύουν εἰς τὴν Καλὴν· σέβονται λοιπὸν τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁπαδοὺς τῆς, καὶ τρέμοντες τὴν γιλικδικὸν αὐτῆς χεῖρα, δὲν τολμοῦν νὰ γένωσι τῆς παιδεύσεως των ὄργανα. Τόσον ἀλόγου ἢ σκληρῶς δεισιδαιμονίας θῆμα κατήνησε πρὸ αἰῶνων ὁ ταλαίπωρος Ἰνδός!

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως, πεφωτισμένον καὶ Χριστιανικὸν ἔθνος ἄρχει σήμερον εἰς τὴν Ἰνδιάν, τὸ ὁποῖον οὔτε τὴν αἱματοχαρῆ θεὰν σέβεται, οὔτε τοὺς λατρευτὰς τῆς δειλιᾶ νὰ τιμωρήσῃ. Κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰνδίας εἶχεν ἀνακαλυφθῆν ὑπ' Ἀγγλῶν ἀξιωματικῶν ἢ ὑπαρχῆς τοῦ Θυγγισμοῦ, ἃ εἶχαν γένειν πρὸς καταστροφὴν αὐτοῦ διάφοροι ἐπι-

χειρήσεις. Ἀλλὰ διὰ μακρὸν χρόνον διάστημα οὔτε τὸ δεινὸν ἐγνωρίζετο κατὰ τὴν πλήρη αὐτῆς ἔκτασιν, οὐδ' ἐλαμβάνοντο πρὸς ἐξάλειψιν αὐτοῦ ἀνάλογα τινὰ μέτρα. Ἀληθεῖς μὲν ὅτι κατὰ τόπους καὶ κατὰ καιροὺς ἐκρεμάζοντο τινὲς Θύγγοι, καὶ διεκτόντο τινὰ τάγματα· ἀλλὰ τὰ διασκορπιζόμενα τούτων μέλη ἐσυγκρότουν πολυπληθεῖς χωριστὰς συνουσίας, καὶ οὕτω ἠξάνετο, ἀντὶ νὰ σμικρύνεται τῶν θυμάτων ὁ ἀριθμὸς. Τελευταῖον ὅμως, ἡ τὸ 1831 γενομένη ἄλωσις πολυαριθμῶν τάγματος Θύγγων ἐφάνερωσε τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα, ὅποια εἰλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀγγλοῦ κυβερνήτου, ὅστις ἐπομένως διωργάνισε οὐσίτημα πρὸς ἐξολόθρευσιν τοῦ τερατώδους κακοῦ. Τόσον δ' ἐπέτυχεν, ὥστε, μέχρι Ὀκτωβρίου, 1835, εἶχαν κρατηθῆν ὡς ἔνοχοι Θυγγισμοῦ 1562 ἄνθρωποι, ἐκ τῶν ὁποίων 382 ἐκρεμάσθησαν, καὶ 986 μετεκομίσθησαν ἢ ἐφυλακώθησαν ἐπὶ ζωῆς. Ἐπειδὴ δ' ὄλονεν πολυπλασιάζονται μαρτυρίαι καὶ ἀποδείξεις, ἐμπορεῖ τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι μετ' ὀλίγον καιροῦ διάστημα θέλει γνωρισθῆν καὶ πιασθῆν πᾶς ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος Θύγγος.

Ἄνω ἢ τρεῖς ἄλλας παρατηρήσεις, καὶ τελειοῦμεν τὸ μακρὸν τοῦτο ἄρθρον.—Θέαμα παράδοξον πρόκειται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μας· βλέπομεν θρησκείαν, ἣτις ἔχει σκοπὸν ὁμολογοῦμενον ὄχι τὴν εἰρήνην καὶ εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὸν ὄλεθρον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εἰς ἄλλας θρησκείας ὑπῆρξαν μὲν καταχρήσεις· ἀλλὰ τῆς προκειμένης θρησκείας ἡ οὐσία αὐτῆ εἶναι ἄδολον, ἀμικτον κακόν. Ἡ Καλὴ προεδρεύει εἰς ἀνθρωποκτονίας οὐσίτημα· καὶ παριστάνεται ὡς χαρίσασα τὸ ἡμῖν τῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς λατρευτὰς τῆς Θύγγους, διὰ νὰ φονεύωνται ὑπ' αὐτῶν κατὰ προσδιωρισμένους τινὰς τύπους.

Ἀνοίκειον ἤθελεν εἶσθαι νὰ καταγράψωμεν τοὺς πολυαριθμοὺς τῆς Ἰνδίας θεοὺς καὶ θεᾶς, καὶ νὰ ἀναφέρωμεν τὰς κακοιθείας, ὅσας ἑκατοστος αὐτῶν ἐξαιρέτως προστατεῖ. Πόσον δὲ τοιαύτη μυθολογία συντείνει πρὸς διαφθορὰν τῆς ἠθικῆς, μόλις εἶναι χρεῖα νὰ τὸ εἰπωμεν. Σχεδὸν πᾶσα ψευδοθρησκεία ἐκολάκευσε πονηρὰ τινὰ τοῦ ἀνθρώπου πάθη. Ἄλλ' οὔτε εἰς τὴν Ἑλλάδα τοπάλαι, οὔτε εἰς τὴν Καρχηδόνα, οὔτε εἰς τὴν Σκανδιναβίαν, ὑπῆρξε ποτὲ ἡ δεισιδαιμονία τόσον ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος εἰς τὴν ἠθικὴν, ὅσον σήμερον εἰς τὴν Ἰνδιάν. Ἀπ' ὅσας τὰς ψευδοθρησκείας, αἵτινες ἐχημάτισαν καταισχίνη ὁμοῦ καὶ ὄλεθρος τῆς πολυπαθοῦς ἀνθρωπότητος, φρικωδεστέρα εἶναι ἡ τῆς μαιφόνου Καλῆς.

Φανερώτατον εἶναι, ὅτι μὲ τὴν βίαν δύναται μόνον πρὸς καιρὸν καὶ κατὰ μέρος ν' ἀγαπισθῇ

ὁ Θυγγισμός, ἀλλ' ὄχι ποτὲ καὶ νὰ ἀνασπασθῇ πρόρρηξος. Ἐὰν δ' ἀφεθῶσιν αἱ ρίζαι του εἰς τὴν γῆν, θέλει ἀναβλαστῆσιν πάλιν, ὅταν τύχωσι περιστάσεις εὐνοϊκαί. Ὁ διωγμός δὲν ἐξελίφει ποτὲ φρονήματα θρησκευτικά, ἀλλὰ μᾶλλον ἐγχαράττει αὐτὰ βαθύτερον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Μόνον ἡ ἐπιστήμη, ἀνοίγουσα τοὺς νοητικούς ὀφθαλμούς τοῦ ἀνθρώπου, ἐνισχύει αὐτὸν νὰ καθαρῶσιν τὴν ψυχὴν ἀπὸ προλήψεως καὶ ὀλεθρίους πλάνας. Κατ' εὐτυχίαν δὲ τὸ δραστήριον τοῦτο μέσον δὲν λείπει οὔτε εἰς τὴν Ἰνδίαν. Πρὸ τίνος καιροῦ Ἰνδὸς νέος, στολισμένος μὲ μάθησιν Εὐρωπαϊκὴν, ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ διότι παρημέλει τὴν εἰδωλολατρείαν. Βιασθεῖς δὲ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν βωμὸν τῆς Καλῆς, ἀφοῦ ἐπροσκύνησε μέχρι ἐδάφους, ἔειπε, ἔειπε, ἔειπε, «κυρία Καλή, ὅτι εἴσθε πολλὰ καλὰ εἰς τὴν ὑγίαιαν σας.» Παις Ἰνδὸς, ἀνατεθραμμένος καθὼς ἡμεῖς, δυσκολεύεται τόσον νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν Καλὴν, ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι. Πνεύματα, παιδιόθεν ποτισμένα τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς Εὐρώπης, δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ τερατώδη ἄτοπα τῆς Ἰνδίας. Ἄν δυνάμεθα λοιπὸν εὐλόγως νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι αἱ γνώσεις τῶν Εὐρωπαϊκῶν γραμμάτων, ὅσας ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους διαδίδουν τὰ γυμνάσια τῆς κυβερνήσεως, καὶ αἱ οὐράναι ἀλήθειαι τοῦ Εὐαγγελίου, ὅσας ἐκ τοῦ ἄλλου κηρύττουν οἱ ἐπίτροποι τῶν ἀποστολικῶν εταιριῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς, θέλουν τελευταῖον καὶ τὸν Θυγγισμόν ἀνασπάσειν πρόρρηξον, καὶ ὀλόκληρον τὸ πεπαλαιωμένον οἰκοδόμημα τῆς ψυχοφθόρου εἰδωλολατρείας τῶν Ἰνδῶν ὑποσκάψειν καὶ κατακορηνίσειν ἐκ θεμελίων;

ΤΟ ΘΑΥΜΑΤΟΤΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΛΑΡΟΥ.

Τὸ ἀκολουθῶν ἱστοροῦμενον συνέβη εἰς τὴν νῆσον τοῦ Εἰρημικοῦ Ὠκεανοῦ Ραροτόγγαν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἕως πρὸ ὀλίγων ἔτων ἦσαν παντάπασιν ἀναλφάβητοι, καὶ ἤγνοοσαν τὴν τέχνην τοῦ κοινοποιεῖν διὰ γραμμάτων τὰς ιδέας των.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, λέγει Ἀγγλος τις, ὁ ὁποῖος κατεσκευάζειν οἰκοδόμημα τι διὰ τοὺς ἐντοπίους, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ἐξελθῶ εἰς τὸ ἡμεροκάματον χωρὶς τὴν γωνίαν μου, ἔλαβα ξυλάριόν τι, καὶ ἔγραψα ἐπ' αὐτοῦ με ἀνθρακα πρὸς τὴν γυναικά μου, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ μὲ στείλῃ τὸ ἐργαλεῖον. Ἐκάλεσα δ' ἓνα τῶν ἐπισήμων ἐγχωρίων, καὶ τὸν εἶπα, «Φίλε, ἔπαρε τοῦτο· ἄμε εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ δὸς αὐτὸ εἰς τὴν σύζυγόν μου.» Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχεν ἀλλόκοτον τινὰ

πρόσοψιν, ἦτον ὑπερβολῇ ταχυκίνητος, καὶ εἶχε χρηματίσειν μέγας πολεμιστῆς· ἀλλ' εἰς μάχην τινὰ ἀπέμεινεν ὁ δυστυχῆς μονόφθαλμος· τώρα δὲ, προσηλώσας εἰς ἐμὲ τὸ ἐν αὐτοῦ ζωηρότατον ὀμμάτιον, εἶπεν ἐκπεπληγμένος, «Τί! νὰ ὑπάγω τοῦτα εἰς τὴν γυναικά σου; ἂν τὴν δώσω ἐν ξυλάριον, πρέπει βέβαια νὰ μὲ στοχασθῇ μωρὸν, καὶ νὰ μὲ ἐπιπλήξῃ.» «Ὁχι, τὸν ἀπεκρίθην· μὴ φοβῆσαι· ἔπαρέ το, καὶ ὑπάγε ἀμέσως· ἔχω βίαν.»

Πληροφορηθεὶς ὅτι ὠμιλοῦσα μὲ τὰ σωστά μου, τὸ ἐπῆρε, καὶ ἠρώτησε, «Τί νὰ εἶπω;» Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, «Τίποτε δὲν ἔχεις νὰ εἶπῃς· τὸ ξυλάριον θέλει φανερώσειν τί χρειάζομαι. Μὲ θαυμασμοῦ καὶ περιφρονήσεως βλέμμα, ὑψωσε τὸ ξυλάριον, καὶ εἶπε, «Πῶς ἐμπορεῖ τοῦτο νὰ ὀμιλήσῃ; δὲν ἔχει στόμα.» Τὸν παρεκάλεσα τότε νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως, καὶ νὰ μὴ χάνῃ τόσῃν ὥραν ὀμιλῶν περὶ αὐτοῦ. Φθάσας εἰς τὸν οἶκον, ἔδωκε τὸ ξυλάριον εἰς τὴν συμβίαν μου, ἣτις τὸ ἀνέγνωσε, τὸ ἀπέρριψε, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ κιβώτιον τῶν ἐργαλείων· ὁ ἐντόπιος, ἀποφασισμένος νὰ ἴδῃ τὸ τέλος τῆς μυστηριώδους ταύτης πράξεως, τὴν ἠκολούθησεν ἀπὸ κοντά. Λαβὼν δὲ τὴν γωνίαν, εἶπε, «Στάσου, κόρη μου· πόθεν ἐκατάλαβες ὅτι ὁ ἀνὴρ σου χρειάζεται τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο;» «Καλὲ, ἀπεκρίθη ἐκείνη, «ἐσὺ δὲν μ' ἔφερες ἐν ξυλάριον;» «Ναί,» εἶπεν ὁ ἐκπεπληγμένος πολεμιστῆς· «ἀλλὰ δὲν τὸ ἤκουσα νὰ εἶπῃ τι.» «Ἄν δὲν τὸ ἤκουσες σὺ,» ἀπεκρίθη ἐκείνη, «ἐγὼ τὸ ἤκουσα· διότι μ' ἐγνωστοποίησε τί θέλει ὁ ἀνὴρ μου, καὶ τώρα, σὲ παρακαλῶ, ἔπαρε τὴν γωνίαν, καὶ ἐπίστρεψε τὸ γριγορότερον.»

Ὁ γραφεὺς νησιώτης ἐπήδησεν εὐθὺς ἐξω τοῦ οἴκου· πιάσας δὲ καὶ τὸ μυστηριώδες ξυλάριον, ἔτρεχε διὰ μέσου τοῦ χωρίου, μὲ τὸ ἐργαλεῖον εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ μὲ τὸ ξυλάριον εἰς τὴν ἄλλην, κρατῶν αὐτὰ ὅσον ὑψηλὰ ἔφθαναν οἱ βραχιόνες του, καὶ φωνάζων, «Ἴδετε τὴν σοφίαν τῶν Ἀγγλῶν τοιούτων· τὰ ξύλα κάμνουν νὰ ὀμιλῶσι, τὰ ξύλα κάμνουν νὰ ὀμιλῶσιν!» Ἐγχειρίσας με τὸ ξυλάριον, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τίνι τρόπῳ ἠδινάμην νὰ συνομιλῶ οὕτω μὲ ἀπόντα ὑποκείμενα. Ἐγὼ ἐξήγησα τὴν ὑπόθεσιν ὅσον ἤμποροῦσα καθαρώτερον· ἀλλὰ τόσον μυστηριώδες ἐφαίνετο εἰς τὸν ἐντόπιον τὸ κατῳρθωμα τοῦ ξυλαρίου, ὥστε, δέσας αὐτὸ ἀπὸ σχοινίδιον, τὸ ἐκρέμασε περὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὸ ἐφοροῦσε καιρὸν τινα. Δι' ἀρκετὰς ἡμέρας τὸν ἐβλέπαμεν πολλάκις περιτριγυρισμένον ὑπὸ πληθὺς ἀνθρώπων, οἵτινες μὲ προσπάθειαν μεγίστην ἤκραζοντο αὐτὸν, ἐνῶ ἐδιηγείτο τοῦ ξυλαρίου τὸ θαυματότρογημα.